

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca

"Aprob"

Directorul Colegiului „Mihai Eminescu” din
Soroca

 Tatiana Vișniovaia

"15" iunie 2017

Curriculumul disciplinar
F.08.O.022 Procesele sociale

Specialitatea: 92310 Asistența socială
Calificarea: Lucrător social

Chișinău 2017

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

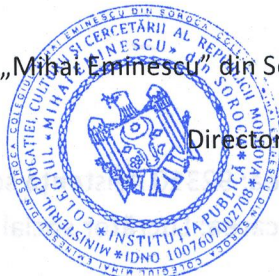
Autori:

Usatîi Emilia grad didactic unu, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca;

Chihai Raisa, grad didactic superior, Colegiul „Iulia Hașdeu” din Cahul

Aprobat de:

Consiliul profesoral al Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca

Director

Tatiana Vișniovaia

"15" *iunie* 2017

Recenzenți:

1. Numele, prenumele, postul, semnătura, data (se indică persoana fizică care a avizat curriculumul, fără de semnături; avizul se păstrează la Centrul de excelență sau instituția coordonatoare).
2. Numele, prenumele, postul, semnătura, data (se indică persoana fizică care a avizat curriculumul, fără de semnături; avizul se păstrează la Centrul de excelență sau instituția coordonatoare).

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic
<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională.....	4
III. Competențele profesionale specifice disciplinei	4
IV. Administrarea disciplinei	5
V. Unitățile de învățare	5
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	6
VII. Studiu individual ghidat de profesor	6
VIII. Lucrările de laborator recomandate	8
IX. Sugestii metodologice	8
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	9
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	12
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	12

I. Preliminarii

Sociologia este știința socială ce studiază regulile sociale și procesele care leagă și separă oamenii, nu numai ca indivizi dar și ca membri ai asociațiilor, grupurilor și instituțiilor.

Traian Herseni construiește o „sociologie ca știință a realității”. Premisa fundamentală a acestei tendințe este exprimată astfel: „Societatea este o realitate omenească și o realitate temporală. Privită ca realitate, societatea este întotdeauna prezentă, de unde caracterul prezentualist al societății - cu societatea prezentă noi suntem legați esențial, suntem aceeași realitate, - sociologia este chiar conștiința de sine a unei realități și teoria unei existențe. Sociologia studiază realități, nu semnificații sau sisteme de cultură”.

De aici reiese că în cadrul fiecărei societăți se petrec numeroase fapte și fenomene sociale. Unele sunt trecătoare, au o mică importanță sau se petrec independent unele de altele, în alte situații, faptele și fenomenele sociale se înlănțuie între ele, dând naștere unor ansambluri relativ stabile - procesele sociale. Pentru cunoașterea realității sociale elevul ca profesionist în asistența socială este necesar să cunoască aspectele esențiale ale proceselor sociale.

Pentru studierea cu succes a acestei unități de curs este necesară parcurgerea prealabilă a următoarelor unități de curs:

U.06.O.007 Sociologia generală.

F.07.O.021 Unitățile primare ale vieții sociale.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

De ce este necesară unitatea de curs *Procesele sociale* ca sferă de studiu a *Sociologiei generale în domeniul asistenței sociale*? Deoarece procesele sociale au un fir conducător, o direcție de desfășurare; ele se înscriu într-o anumită tendință de schimbare, de transformare a societății. Procesele sociale au o durată lungă și sunt legate de devenirea socială, exprimă dinamismul social. Cunoșcând dinamismul proceselor sociale, lucrătorul social poate percepe personalitatea indivizilor, grupurilor și colectivităților umane.

Dar aceasta nu înseamnă că procesele sociale sunt ideale. Ele se petrec în realitate, au o existență și o dinamică reală. Desigur, nu sunt vizibile ca atare. La o primă observare a realității, constatăm doar o mulțime de fapte, de evenimente. Abia în urma unui efort teoretic elevii vor putea stabili dacă acestea sunt legate între ele și dacă din acțiunea lor concomitentă și de lungă durată rezultă o tendință.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

Competențele profesionale ale viitorului absolvent evidențiază capacitatea de a integra cunoștințele teoretice cu deprinderile practice în realizarea activității profesionale și a obține performanțe descrise în calificarea profesională. Astfel unitatea de curs formează următoarele competențe profesionale specifice:

- CS1. Utilizarea conceptelor specifice științelor sociale pentru organizarea demersurilor de cunoaștere și explicare a unor fapte, evenimente, procese din viața reală.
- CS2. Cunoașterea agenților controlului social și a rolurilor acestora.
- CS3. Participarea la luarea deciziilor și la rezolvarea problemelor comunității.
- CS4. Explicarea caracterului dinamic al societății, acele fapte, fenomene și procese sociale care o transformă, care duc la schimbarea socială, la modernizare și la globalizare.
- CS5. Identificarea evoluției și tendințelor celor mai actuale fenomene și procese sociale.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				Lucrul individual
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
VIII	60	20	10	30	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unitatea de competență	Unitatea de conținut
1. Socializarea.	
UC1. Determinarea specificului și rolului procesului de socializare a individului.	1.1 Procesul de socializare. 1.1.1 Teorii ale socializării. 1.1.2 Tipuri de socializare. 1.2 Agenții socializării.
2. Devianța și controlul social.	
UC2. Argumentarea utilității controlului social și a poziției statului ca o necesitate exterioară față de societatea civilă: - definirea conceptelor – devianță , delincvență și control social; - identificarea grupurilor și subculturilor delincvente; - distingerea agenților controlului social și a rolurilor acestora.	2.1 Devianța și delincvența-precizări conceptuale. 2.2 Grupuri și subculturi delincvente. 2.3 Noțiunea de control social. Formele, mijloacele și agenții controlului social.
3. Fapte și procese sociale.	
UC3. Evaluarea teoriei faptului social	3.1 Teoria faptului social.

<p>prin prisma abordărilor teoretice ale lui Tard G. și Durkheim E.</p> <p>UC4. Operarea cu terminologia fapt social, proces social.</p> <p>UC5. Demonstrarea proceselor sociale în baza situațiilor practice.</p>	3.2 Noțiunea de proces. Tipologia proceselor sociale.
4. Conducerea vieții sociale.	
UC6. Explicarea principalelor mecanisme de interferență dintre stilurile de conducere și metodele moderne de conducere.	<p>4.1 Definirea conducerii vieții sociale. Structurile și funcțiile conducerii.</p> <p>4.2 Clasificarea metodelor moderne de conducere.</p> <p>4.3 Stiluri de conducere : definire și clasificări.</p>
5. Stratificarea și mobilitatea socială.	
<p>UC7. Explicarea importanței stratificării și mobilității sociale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definirea conceptelor- stratificare și mobilitate socială; - dezvoltarea teoriilor stratificării sociale; - deducerea dimensiunilor mobilității sociale. 	<p>5.1 Stratificare socială – definire.</p> <p>5.2 Teorii clasice ale stratificării sociale. Criterii de clasificare.</p> <p>5.3 Mobilitatea socială - definire și caracterizare.</p> <p>5.4 Dimensiuni ale mobilității sociale.</p>

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1	Socializarea	12	5	1	6
2	Devianța și controlul social	11	5	1	5
3	Fapte și procese sociale	13	4	2	7
4	Conducerea vieții sociale	13	3	3	7
5	Stratificarea și mobilitatea socială	11	3	3	5
	Total	60	20	10	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
-----------------------------------	---------------------	------------------------	----------------------

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Socializarea.			
Tipurile socializării.	Studiu de caz: Identificarea tipurilor de socializare.	Prezentarea argumentată	Săptămâna 2
Agenții socializării.	Graficul T: Rolurile pozitiv/negative ale agenților socializării.	Prezentarea individuală a graficului T	Săptămâna 4
2. Devianța și controlul social.			
Agenții controlului social.	Referat	Prezentarea publică a referatului	Săptămâna 6
3. Fapte și procese sociale.			
Teoria faptului social.	Diagrama Venn: Accepțiunile lui G. Tarde și E. Durkheim cu privire la explicarea faptului social.	Prezentarea metodei	Săptămâna 8
Tipologia proceselor sociale.	Comunicare: Migrația populației în RM.	Prezentarea datelor statistice 2000-2017	Săptămâna 10
4. Conducerea vieții sociale.			
Metode moderne de conducere.	Prezentare: Mecanisme de interferență dintre stilurile de conducere și metodele moderne de conducere.	Susținerea prezentării	Săptămâna 12
5. Stratificarea și mobilitatea socială.			
Dimensiunile mobilității sociale.	Rezumat scris: Prezentarea exemplelor de mobilitate socială a carierii unei persoane (ținându-se cont de mobilitatea verticală, laterală, intergenerațională, intragenerațională...).	Prezentarea publică a rezumatului	Săptămâna 14

VIII. Lucrările de laborator recomandate

1. Problema sărăciei în RM – identificarea cauzelor și propunerea modalităților de combatere a sărăciei.
2. Clasificarea metodelor de conducere în programul *prezi*.

IX. Sugestii metodologice

Prezentul curriculum este un instrument de lucru care se adresează profesorilor ce predau unitatea de curs „Procese sociale”, fiind conceput în așa fel încât să le permită:

- să orienteze elevii în cunoaștere și comunicare prin apelul, în cunoștință de cauză, la concepte și practicile care țin de cultivarea raționalității;
- să-și orienteze propria activitate înspre formarea la elevi a competențelor specifice domeniului;
- să-și manifeste creativitatea didactică în adecvarea demersurilor didactice la particularitățile elevilor cu care lucrează.

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe competențe. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acestuia spre formarea competențelor specifice, presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- utilizarea unor metode active (de exemplu, învățarea prin descoperire, învățarea problematizată, învățarea prin cooperare, studiul de caz, simularea, analiza de text), care pot contribui la crearea cadrului educațional ce încurajează interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare; formarea capacității de autoanaliză și de analiză a celorlalți din punct de vedere psihologic;
- aplicarea unor procedee și instrumente sociologice (cu o complexitate gradată) în scopul investigării, a prelucrării și interpretării datelor obținute; realizarea unor observații, studii de caz, elaborarea de proiecte și portofolii, individual și în grupuri de lucru;
- utilizarea unor strategii didactice care să permită alternarea formelor de activitate (individuală, pe perechi și în grupuri mici);
- utilizarea calculatorului, a tehnologiei informației și comunicației, a resurselor Internet în activitatea didactică, în calitatea lor de mijloace moderne de instruire.

Se recomandă folosirea unor activități de învățare care să conducă la: - consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv, cum sunt: analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea; - dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social.

Volumul și varietatea conținutului materiei de studiu impun utilizarea unei varietăți de metode, mijloace și tehnici în procesul de instruire.

Metoda **studiul de caz** valorifică o situație reală care se analizează și se rezolvă.

Procesul de studiu la Procesele sociale va deveni unul eficient dacă va fi însoțit de **Portofoliul activităților individuale** al elevului. Se recomandă, ca de-a lungul cursului, elevii să mențină un portofoliu structurat.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Activitățile de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea unui feedback continuu, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

Axarea procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe presupune efectuarea evaluării pe parcursul întregului proces de instruire. Evaluarea continuă va fi structurată în evaluări formative și evaluări sumative (finale) ce țin de interpretarea creativă a informațiilor și de capacitatea de a rezolva situațiile de problemă.

În cadrul orelor de Procesele sociale, evaluarea va urmări progresul personal cu referire la competențele acumulate. Evaluarea este implicită demersului pedagogic, permițând atât cadrului didactic, cât și elevului să stabilească nivelul de achiziție a competențelor și cel de atingere a standardelor. Elementul de bază al Curriculumului îl reprezintă aprecierea nu doar a cunoștințelor obținute și a capacităților formate la ore, ci și a acțiunilor întreprinse înafara instituției prin aplicarea practică a instrumentelor de lucru. Strategiile de evaluare presupun și acțiuni concrete cum ar fi elaborare de proiecte individuale și de grup, cu relevanță socială.

Pentru o evaluare eficientă este necesar să se pună accent pe evaluarea proceselor de învățare, a competențelor achiziționate, a progresului realizat, a produselor activității elevilor. În acest scop, pentru a putea obține cât mai multe date relevante privind performanțele obținute de elevi, este oportun de aplicat metode și instrumente complementare de evaluare.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor cognitive sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Proiect elaborat	<ul style="list-style-type: none">Validitatea proiectului - gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă.Completitudinea proiectului - felul în care au fost evidențiate conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic și maniera în care acestea servesc conținutului științific.Elaborarea și structura proiectului - acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor.Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate s.a.

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
		<ul style="list-style-type: none"> • Creativitatea - gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
2.	Referat	<ul style="list-style-type: none"> • Corespunderea referatului temei. • Profunzimea și completitudinea dezvoltării temei. • Adecvarea la conținutul surselor primare. • Coerența și logica expunerii. • Utilizarea dovezilor din sursele consultate. • Gradul de originalitate și de noutate. • Nivelul de erudiție. • Modul de structurare a lucrării. • Justificarea ipotezei legate de tema referatului. • Analiza în detaliu a fiecărei surse de documentare.
3.	Rezumat oral	<ul style="list-style-type: none"> • Expune tematica lucrării în cauză. • Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. • Expunerea orală este concisă și structurată logic. • Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. • Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/3 din textul inițial.
4.	Rezumat scris	<ul style="list-style-type: none"> • Expune tematica lucrării în cauză. • Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. • Textul rezumatului este concis și structurat logic. • Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. • Fidelitatea: înțelegerea esențialului și reproducerea lui, nu trebuie să existe contrasens. • Coerența: rezumatul are o unitate și un sens evidente, lizibile pentru cei care nu cunosc textul sursă. • Progresia logică: înlănțuirea ideilor, prezentarea argumentelor sunt clare și evidente. • Angajamentul autorului, aptitudine critică corect evaluată și transpusă. • Respectarea modalităților de enunțare a textului sursă: rezumatul este o oglindă micșorată dar fidelă textului sursă. • Muncă pertinentă de reformulare: rezumatul nu este un colaj de citate. • Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/4

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
		<p>din textul inițial.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stăpânirea normelor sintactice la nivel de prezentare logică a ideilor, • frazelor, paragrafelor textului. • Text formatat citeț, lizibil. plasarea clară în pagină.
5.	Studiu de caz	<ul style="list-style-type: none"> • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora. • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor. • Utilizarea adecvată a terminologiei în cauză. • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz. • Punerea în evidență a subiectului, problematicii și formularea. • Logica sumarului. • Referință la programe. • Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate. • Noutatea și valoarea științifică a informației. • Exactitatea rezultatelor și rigoarea probelor. • Capacitatea de analiză și de sinteză a documentelor, adaptarea conținutului. • Originalitatea studiului, a formulării și a realizării. • Personalizarea (să nu fie lucruri copiate). • Aprecierea critică, judecată personală a elevului. • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora. • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor. • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Cerințe față de sălile de curs	
Pentru orele teoretice	Sală de clasă. Proiector. Suport de curs. Caiete. Tablă
Pentru orele practice	Materiale didactice. Conexiune Internet.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Mihăilescu I., 2003, Sociologia generală, Iași-Polirom	Biblioteca	-
2.	Bulgaru M., 2003, Sociologie vol. I, Chișinău-USM	Biblioteca	-
3.	Bulgaru M., 2003, Sociologie vol. II, Chișinău-USM	Biblioteca	-
4.	Boudon R., 2000, Tratat de sociologie, editura ET. All	Biblioteca	-

